

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Nc/3/2024
Identifikačné číslo spisu:	7518205822
Dátum vydania rozhodnutia:	16.04.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7518205822.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne M., narodenej A., zastúpenej D. proti žalovaným 1/ I. M., narodenému A. a 2/ V., narodenej A. zastúpenej advokátkou JUDr. Janou Bajuzíkovou, Michalovce, Štefánikova 8, v konaní o neplatnosť darovacej zmluvy, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. K3-15C/191/2018, o vylúčení sudcov Krajského súdu v Košiciach z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 3Co/12/2024, takto

rozhodol:

Sudcovia Krajského súdu v Košiciach JUDr. Peter Tutko, JUDr. Ľuboš Kunay a JUDr. Jana Dudíková nie sú v y l ú č e n í z prejednávania a rozhodovania sporu vedeného na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 3Co/12/2024.

Odôvodnenie

1. Zástupca žalobkyne v prebiehajúcom odvolacom konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 3Co/12/2024 uplatnil námietku zaujatosti (č. l. 544 a nasl.) voči sudcovi Krajského súdu v Košiciach JUDr. Petrovi Tutkovi i proti „Krajskému súdu v Košiciach" s tým, že: a) namietaný sudca má nepriateľský pomer k jeho osobe, pretože sudca je blízky rodinný priateľ rodiny H., s ktorými sa zástupca žalobkyne dostal do sporu; b) jeho bývala manželka, ktorá je k zástupcovi žalobkyne a jeho rodine v nepriateľskom vzťahu je zamestnankyňa Krajského súdu v Košiciach a je tu pochybnosť, že Krajský súd v Košiciach nebude rozhodovať nezaujato, c) vyjadrenie namietaného sudcu k námietke zaujatosti vo veci vedenej na Krajskom súde v Košiciach sp. zn. 3Co/148/2023 je zaujaté a nepravdivé; d) namietaný sudca zaujato rozhodoval vo veci vydania predbežného opatrenia, e) namietaný sudca je v nepriateľskom pomere k svojmu vlastnému bratovi, s ktorým je zástupca žalobkyne v priateľskom pomere.

1.2. S cieľom zamedziť zneužívaniu námietky zaujatosti zákon stanovuje lehotu siedmich dní, v ktorej možno námietku uplatniť. Strana je povinná námietku uplatniť najneskôr do siedmich dní odkedy sa dozvedela o dôvode, pre ktorý má byť sudca vylúčený. Na neskôr uplatnenú námietku zaujatosti súd neprihliada (§ 53 ods. 1 CSP). V prípade namietaných okolností pod písmenami a), c) až e) (viď bod 1. vyššie) nedáva námietka zaujatosti podklad pre záver, že bola uplatnená v zákonnej lehote siedmich dní, a preto v tejto časti na ňu nemohol najvyšší súd prihliadať. O oneskorenú námietku ide aj v prípade, ak zástupca žalobkyne uvádza, že 15. januára 2024 zistil skutočnosť z elektronického spisu a námietku o

nich podal 15. februára 2024. Naproti tomu pri okolnosti uvádzanej pod písmenom b) v námietke zaujatosti (viď bod 1. vyššie) sa uvádza dátum 14. februára 2024, podľa ktorého je zrejmé zachovanie zákonnej sedemdňovej lehoty, keďže námietka zaujatosti bola doručená súdu 15. februára 2024. Predmetom skúmania nadriadeného súdu sa stala námietka zaujatosti zástupcu žalobkyne ohľadom okolnosti uvádzanej pod písmenom b) v námietke zaujatosti (viď bod 1. vyššie).

2. Námietku zaujatosti v prebiehajúcom konaní uplatnila aj žalovaná 2/ (č. l. 553 a nasl.) voči senátu 3Co/12/2024 i všetkým sudcov, ktorí rozhodujú v civilných sporoch na Krajskom súde v Košiciach. Námietku zaujatosti podala z dôvodu objektívnych obáv o nestrannosti Krajského súdu v Košiciach. V námietke zaujatosti poukázala: a/ na prvostupňové konanie pred samosudkyňou JUDr. Ivetou Puškášovou, b/ na jej pochybnosti o nezaujatosti sudcov, keď zástupca žalobkyne je osobou, ktorá vystupovala ako strana sporu vo viacerých súdnych konaniach na Krajskom súde v Košiciach a jeho meno je vo všeobecnosti známe nielen sudcom na súdoch v Košiciach, ale aj zamestnancom súdu, c/ že právny zástupca žalovaného 1/ N.. U. I. pozná zástupcu žalobkyne a zastupoval ho aj v dovolacom konaní, čo nie je v súlade s pravidlami profesijnej etiky, d/ dňa 13. februára 2024 sa dozvedela, že na odvolacom súde mala nastať zmena prerozdelenia už pridelenej veci, ktorá skutočnosť nebola odôvodnená a nenachádza sa o tom žiadna zmienka v elektronickom spise.

2.1. V prípade namietaných okolností pod písmenami a) až c) (viď bod 2. vyššie) nedáva námietka zaujatosti podklad pre záver, že bola uplatnená v zákonnej lehote siedmich dní, a preto v tejto časti na ňu nemohol najvyšší súd prihliadať. Naproti tomu pri okolnosti uvádzanej pod písmenom d) v námietke zaujatosti (viď bod 2. vyššie) sa uvádza dátum 13. februára 2024, podľa ktorého je zrejmé zachovanie zákonnej lehoty siedmich dní, keďže námietka zaujatosti bola doručená krajskému súdu 20. februára 2024.

3. Pokiaľ sa namietaní sudcovia stali členmi senátu 3Co dňa 25. januára 2024 (viď č.l. 522 spisu), tento deň je prvým možným, kedy sa strany sporu (aj z ich prístupu do elektronického spisu) mohli dozvedieť o dôvode relevantnom pre podanie námietky zaujatosti. S poukazom na uvedené bolo možné podať námietku zaujatosti do 1. februára 2024. Zástupca žalobkyne podal námietku zaujatosti 15. februára 2024 (viď č. l. 544 , 547 a nasl. spisu) a žalovaná 2/ 20. februára 2024 (č. l. 553 spisu). Na základe toho, by neobstálo konštatovanie o včasnom podaní námietok zaujatosti pre tú časť námietok zaujatosti, v ktorých absentuje časový okamih, kedy sa namietajúci mohli dozvedieť o dôvode relevantnom pre podanie námietky zaujatosti.

4. JUDr. Peter Tutko, sudca Krajského súdu v Košiciach, ako člen senátu 3Co, sa vyjadril k námietkam zaujatosti tak, že je bez pomeru k sporu, k stranám a ich zástupcom. Tvrdenie zástupcu žalobkyne o jeho blízkom vzťahu s rodinou H. nie je pravdivé, nakoľko s rodinou H. sa absolútne nekontaktuje a ani v minulosti s nimi blízky priateľský vzťah nemal. Uvedol tiež, že nepozná ani bývalú manželku zástupcu žalobkyne a nemá ani vedomosť o tom, či táto pracuje, resp. nepracuje na Krajskom súde v Košiciach. JUDr. Jana Dudíková, sudkyňa Krajského súdu v Košiciach, ako členka senátu 3Co, sa vyjadrila, že nemá žiaden pomer k sporu, stranám, ani k ich zástupcom. Nepozná zástupcu žalobkyne ani jeho bývalú manželku. JUDr. Ľuboš Kunay, sudca Krajského súdu v Košiciach, ako člen senátu 3Co, sa vyjadril, že nemá žiaden vzťah k veci, k stranám ani k ich zástupcom. Nepozná bývalú manželku zástupcu žalobkyne ani zástupcu žalobkyne.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd nadriadený Krajskému súdu v Košiciach [§ 54 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“)] posudzoval opodstatnenosť tvrdenej možnosti vzniku pochybnosti o nezaujatosti u namietaného senátu 3Co Krajského súdu v Košiciach z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci.

6. V zmysle § 49 ods. 1 CSP je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti.

7. Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednávaniu sporu (veci), k nezaujatému prístupu k stranám (účastníkom), ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní; zámerom je tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu sledovanému uvedeným ustanovením zodpovedá aj právna úprava skutočností, ktoré sú z hľadiska vylúčenia sudcu považované za právne relevantné. Týmito skutočnosťami sú právne významné vzťahy sudcu, a to jeho vzťah: a/ k sporu (veci), v rámci ktorého vzťahu by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia sporu alebo konania, b/ k stranám sporu (účastníkom konania), ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, c/ k zástupcom strán sporu (účastníkom konania), ktorý by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod b), alebo d) k osobám zúčastneným na konaní.

8. Citované zákonné ustanovenie predpokladá taký vzťah vlastného záujmu sudcu na prejednávanom spore (veci) alebo taký jeho osobný vzťah k stranám sporu (účastníkom konania), ich zástupcom, alebo osobám zúčastneným na konaní, ktorý by pri všetkej možnej snahe o správnosť rozhodnutia ovplyvnil jeho objektívny pohľad na spor a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia.

9. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania, buď na základe oznámenia sudcu (§ 50 CSP) alebo na návrh strany (§ 52 CSP). Obsahom práva na prerokovanie sporu (veci) pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prerokovania a rozhodovania sporu (veci) pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prerokovanie sporu nestranným súdom je len povinnosť súdu prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia sporu (veci) pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03).

10. Rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 49 až § 58 CSP predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 38 Listiny základných práv a slobôd, čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Zákonným sudcom je sudca (samosudca alebo člen senátu) miestne, vecne a funkčne príslušného súdu, ktorý má konať podľa rozvrhu práce prijatého v súlade so zákonom (pozri napr. I. ÚS 8/94, II. ÚS 15/96, II. ÚS 43/97, II. ÚS 47/99, III. ÚS 31/01). Treba trvať na tom, že sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci možno iba výnimočne a zo závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo. V zásade platí, že v určitej právnej veci by mal rozhodovať nezávislý a nestranný sudca vecne a miestne príslušného súdu, určený rozvrhom práce príslušného súdu a tento tzv. zákonný sudca by sa už v ďalšom priebehu konania nemal meniť. Výnimku z ústavnej zásady nezmeniteľnosti zákonného sudcu predstavuje inštitút vylúčenia sudcu z rozhodovania, ktorý zákonom predpokladaným postupom a zo zákonov predpokladaných dôvodov pripúšťa, aby zákonný sudca bol vylúčený z ďalšieho rozhodovania. Zámer, ktorý tu umožňuje prelomiť ústavnú zásadu nezmeniteľnosti zákonného sudcu, spočíva v zmarení hroziaceho rizika, že by v spore mohol rozhodovať zaujatý a nie nestranný sudca. Pri posudzovaní týchto dôvodov v konkrétnej situácii je nutné prihliadať aj na rozsiahlu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) a napokon aj na závery, ku ktorým dospela doterajšia súdno-aplikačná prax najvyššieho súdu.

11. ESLP pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty nestrannosti rozlíšil aj pri svojom rozhodovaní (pozri napríklad Piersack proti Belgicku).

11.1. Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k stranám sporu, prípadne k ich zástupcom. Významné z tohto hľadiska je, čo si sudca myslel pro foro interno. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti, až kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra ESLP dôkaz o skutočnej zaujatosti (pozri napríklad Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúce nie je však (subjektívne) stanovisko sudcu, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vznikať pochybnosti o nestrannosti sudcu. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho

stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania nezaujatosti [porovnaj tézu, že spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná („Justice must not only be done, it must also be seen to be done")]. Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (Delcourt proti Belgicku).

11.2. Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávaniu sporu, k stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní. Posúdenie nestrannosti sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o zaujatosti, resp. nezaujatosti zákonného sudcu je, či obava strany sporu je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že prezrádzajú nedostatok nestrannosti súdu (Pullar proti Spojenému kráľovstvu), teda či je tu relevantná obava z nedostatku nezaujatosti. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť nemožno ale chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje z prejednávania a rozhodovania vecí.

12. Je potrebné brať zreteľ na skutočnosť, že spoločenské vzťahy v najširšom slova zmysle sú vzťahmi vzájomného pôsobenia, kontaktu a interakcie medzi členmi spoločnosti; preto závažnosť, ktorá by založila pochybnosť o nezaujatosti zákonného sudcu (znamenala dôvod pre jeho vylúčenie z prerokovania a rozhodovania vecí), môže aj pri zohľadnení tzv. teórie zdania uplatňovanej v judikatúre ESLP nastať iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k sporu, stranám, ich zástupcom či osobám zúčastneným na konaní, dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine ira et studio" (bez hnevu a náklonnosti, nestranne), teda nezávisle a nestranne (porovnaj napr. I. ÚS 332/08). Rozhodovať nestranne nie je právom, výsadou či privilégiom sudcov. Ide o základnú povinnosť sudcov, o štrukturálny prvok súdneho systému.

13. Nezávislosť súdnej moci je pojem s dvojitém významom, a to jednak nezávislosť súdov (inštitucionálna nezávislosť), jednak nezávislosť sudcov (individuálna nezávislosť). Nezávislosť sudcu treba vidieť ako jeho nezávislosť od zložiek politického systému, rovnako ale aj ako nezávislosť v rámci samotnej súdnej moci (celého súdneho systému), konkrétneho súdu, na ktorom sudca pôsobí, nezávislosť vo vzťahu k vedeniu a kolektívu súdu.

14. Existencia oprávnených pochybností o nestrannosti sudcu závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu a podľa objektívneho kritéria sa musí rozhodnúť, či (úplne odhliadnuc od osobného správania sa sudcu) existujú preukázateľné skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybnosti o nestrannosti sudcu (pozri Fey proti Rakúsku). Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca je nestranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietat' zaujatosť dôležité, ale nie rozhodujúce, určujúce je to, či sa môže táto obava považovať za objektívne oprávnenú. Len nestranný súd totiž poskytuje stranám rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok (II. ÚS 71/97).

15. Z hľadiska posúdenia opodstatnenosti stranou sporu vznesenej námietky zaujatosti nie je rozhodujúci jej osobný subjektívny názor, domnienka alebo úvaha. Nemožno preto bez ďalšieho brať na zreteľ len samotné pochybnosti namietajúceho o objektívnom a nestrannom rozhodovaní sudcu, ale vždy treba posúdiť skutočnosti, ktoré viedli k tomu, že strana pochybuje o objektívnosti sudcu. Nadriadený súd môže vylúčiť namietaného sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí až vtedy, keď je evidentné, že vzťah sudcu nie je stranou len tvrdený, ale že skutočne existuje a svojou povahou a intenzitou vykazuje znaky relevantné v zmysle § 49 ods. 1 CSP.

16. Sudca je predstaviteľom súdnej moci. Pri výkone svojej funkcie je nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia (čl. 144 Ústavy Slovenskej republiky, § 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príslodiach a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu

funkcie sudcu.

17. V danom prípade zástupca žalobkyne odôvodnil námietku zaujatosti členov senátu 3Co Krajského súdu v Košiciach i samotného „Krajského súdu v Košiciach“ tým, že jeho bývala manželka, ktorá je k zástupcovi žalobkyne a jeho rodine v nepriateľskom vzťahu, je zamestnankyňa Krajského súdu v Košiciach a je tu pochybnosť, že Krajský súd v Košiciach nebude rozhodovať nezáujato.

18. Z vyjadrení namietaných sudcov senátu 3Co Krajského súdu v Košiciach JUDr. Petra Tutka, JUDr. Ľuboša Kunaya, JUDr. Jany Dudíkovej zhodne vyplýva, že nepoznajú bývalú manželku zástupcu žalobkyne a sú bez pomeru k veci, k stranám a ich zástupcom. JUDr. Peter Tutko uviedol, že nemá vedomosť o tom, či bývala manželka zástupcu žalobkyne (ne)pracuje na Krajskom súde v Košiciach. JUDr. Ľuboš Kunay a JUDr. Jana Dudíková uviedli, že nepoznajú zástupcu žalobkyne.

19. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze zo 06. júla 2021 sp. zn. IV. ÚS 209/2021 publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 36/2021) vyslovil, že dôvodom na vylúčenie sudcu podľa § 49 ods. 1 CSP je jeho konkrétny a individualizovaný pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní. Kritériom vylúčenia je buď osobná zaujatosť sudcu (subjektívny test nezáujatosti), alebo objektívna okolnosť spôsobilá vyvolať u vonkajšieho nestranného pozorovateľa pochybnosť o nezáujatosti sudcu (objektívny test nezáujatosti), avšak vždy v intenciách pomeru definovaného v predchádzajúcej vete.

19.1. Hoci to z právnej úpravy explicitne nevyplýva, Ústavný súd Slovenskej republiky v podobných súvislostiach vyslovil, že ust. § 49 CSP predpokladá tri vzťahy rôznej intenzity, pokiaľ ide o ich spôsobilosť vyvolať pochybnosti o nezáujatosti sudcu s následkom jeho vylúčenia z konania a rozhodovania vecí. Vzťah s najväčším potenciálom vyvolať pochybnosti o nezáujatosti sudcu je pomer k veci, na opačnom konci spektra bude nepochybne pomer k zástupcovi účastníka konania (porovnaj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 45/2021 z 26. januára 2021).

19.2. Z naznačenej hierarchie vzťahov logicky vyplýva, že pomer k zástupcovi procesnej strany resp. účastníka konania by spravidla mal viesť k vylúčeniu sudcu len výnimočne, v závislosti od konkrétnych okolností danej veci a pri dôslednom zohľadnení povahy a intenzity tohto vzťahu (pozri Nemeškalová Rosinová, A. Objektívny test nestrannosti v prípadoch vzťahu sudcu k účastníkom konania a ich zástupcom. In: Jurisprudence. 6/2017, s. 35 - 36; porov. tiež tam uvedené uznesenie Ústavného súdu Českej republiky z 26. augusta 2014 sp. zn. II. ÚS 808/2013; pozri uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 26. januára 2021 sp. zn. IV. ÚS 45/2021).

20. Obava (pocit) z nestrannosti nestačí na založenie dôvodných pochybností o nedostatku nezáujatosti vzhľadom na právne (ústavné i zákonné) garancie nezávislosti sudcov a zákonné povinnosti sudcov konať vo veci bez predsudkov, nezávisle a nestranne. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje z prejednávania a rozhodovania vecí.

21. Právna úprava vyžaduje, aby odôvodnenie námietky zaujatosti obsahovalo konkrétne skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje zaujatosť sudcu (§ 52 CSP). Miera obsahovej konkrétnosti spravidla môže predurčovať, či tu môžu existovať skutočnosti, ktoré svojou povahou a intenzitou vykazujú relevantné znaky zakladajúce pochybnosti o nezáujatosti sudcov alebo ide len o neurčité, všeobecné, prípadne i účelové, alebo realite nezodpovedajúce tvrdenia. V uvedenom kontexte námietka zaujatosti neobsahovala meno a priezvisko bývalej manželky zástupcu žalobkyne ani jej pracovné zaradenie. Pri rozhodovaní, či je tu oprávnený dôvod na obavu, je totiž určujúce to, či sa môže táto obava považovať za objektívne oprávnenú. Závažnosť, ktorá by založila pochybnosť o nezáujatosti zákonného sudcu, môže aj pri zohľadnení tzv. teórie zdania uplatňovanej v judikatúre EŠLP nastať iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k sporu, stranám, ich zástupcom či osobám zúčastneným na konaní, dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať nezávisle a nestranne. Relevantnou je teda len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na

objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných i osvedčených (preukázaných) skutočnostiach (9Nc/7/2021). Vyjadrenia namietaných sudcov odvolacieho senátu 3Co neindikujú v tejto rovine odôvodnené pochybnosti o ich nezaujatosti. Len podozrenie, či deklarácia neurčitého spriazneného vzťahu sudcu k strane a jej zástupcovi v námietke zaujatosti bez ďalšieho nezakladá objektívne pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo všeobecnosti uvádza, že len samotná skutočnosť, že ak ide o kolegiálny/profesionálny vzťah sudcu a pracovníka súdu (resp. taký vzťah medzi sudcami navzájom) nezakladá dôvodnú pochybnosť o nezaujatosti sudcu, porovnaj napr. rozhodnutia sp. zn. 1Nc/40/2014, 2Nc/8/2015, 4Nc/6/2015, 8Nc/39/2014, 7Nc/53/2013, IV. ÚS 345/09, IV. ÚS 124/2010, I. ÚS 352/2010). Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenáva, že dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú ani okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti (viď § 49 ods. 3 a § 53 ods. 3 CSP). Zákon teda vylučuje, aby dôvod pochybnosti o sudcovej nezaujatosti bol spájaný s jeho rozhodovacou činnosťou. Súdna prax zohľadňuje aj názor, že dôvodom na vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania vo veci nie je skutočnosť, že sudca v inej obdobnej veci rozhodol spôsobom, s ktorým účastník nesúhlasí (porovnaj R 47/1998). Nápravu prípadného nesprávneho právneho posúdenia veci súdom (sudcom) možno docieľiť využitím riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

22. Námietka nesprávneho prerozdelenia už pridelenej veci na odvolacom súde sleduje zachovanie správneho obsadenia súdu (senátu) sudcami a spravidla môže byť dovolacím dôvodom (§ 420 písm. e) CSP). Prípadná nesprávnosť pri obsadení súdu (senátu) sama osebe nie je okolnosťou zakladajúcou pochybnosť o nezaujatosti sudcov. Zmena pri obsadení súdu má vychádzať z rozvrhu práce na súde, ide o úkon súdu spadajúci do pojmu procesného postupu sudcu (súdu), predchádzajúci jeho rozhodovacej činnosti, ktorý zákon nepovažuje za dôvod pre vylúčenie sudcu (§ 49 ods. 3 CSP). Z obsahu tejto časti vznesenej námietky žalovanej 2/ a ani z vyjadrení sudcov odvolacieho senátu 3Co Krajského súdu v Košiciach nemožno dospieť k záveru, že tu existuje odôvodnená obava spochybňujúca nestrannosť týchto sudcov pre ich pomer k veci, k účastníkom, alebo ich zástupcom. Obsah spisu zatiaľ neprezrádza, že by tu došlo k zmene obsadenia odvolacieho súdu (senátu). Ani samotná žalovaná 2/ neuvádza, ktorý konkrétny sudca mal nahradiť člena senátu 3Co. Prípadné vzťahy medzi zástupcami účastníkov konania zákon nepovažuje za dôvod pre vylúčenie sudcu v zmysle § 49 CSP.

23. V prípade ak žalovaná 2/ namietala sudkyňu na súde prvej inštancie a pokiaľ by išlo o účinne (a teda i včas) uplatnenú námietku zaujatosti o takej je príslušný rozhodovať nadriadený krajský súd (§ 54 ods. 1 CSP).

24. Vzhľadom na vyššie uvedené najvyšší súd nezistil naplnenie zákonných predpokladov podľa § 49 ods. 1 CSP na vylúčenie sudcov Krajského súdu v Košiciach JUDr. Petra Tutka, JUDr. Ľuboša Kunaya a JUDr. Jany Dudíkovej, ako členov odvolacieho senátu 3Co z prejednávania a rozhodovania predmetného sporu. Nadriadený súd rozhoduje o vylúčení ďalších sudcov iba v tom prípade, ak zároveň rozhodne o vylúčení tohto sudcu, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť (§ 55 veta druhá CSP), čo však nie je tento prípad.

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.